

Protokoll.

Läänemaa Õpetajate päevad Haapsalus 17. ja 18. septembril 1938 a. linna algkooli ruumides. Päevade vastutavaks juhatajaks on koolide inspektor härra E. Jaanvärk. Päevad algavad koosolekuga 17. septembril 1938 a. kell 19. Õpetajaid koos

Õpetajate päeva avab Lääne Maavalitsuse Haridusosakonna juhataja härra J. Loome, kes oma sõnavõtte termitab kokkukutlunud õpetajaid ja soovib päevadele head kardaminekut.

Inspektor E. Jaanvärk täheleb, et maakoolivalitsuse poolt koostatud päevakorra punkt I kohaselt järgneb õpetajate päeva tööle rakendamine ja palub nimetada kandidaate juhataja ja protokollija kohale. Päevade juhatajateks valitakse koolijuhatajad J. Uustalu ja E. Viiderma, protokollijateks J. Merendi ja J. Rukki. Juhatama hakkab J. Uustalu, kes loeb päevakorra ette, mis järgmine:

1. Õpetajatepäeva tööle rakendamine.
 2. Koolide inspektor E. Jaanvärk: „Eeloleva kooliaasta tegevuskava“.
 3. Koolijuhataja J. Piliste: „Tähelepanekuid ja mõtteid Lõome õppeaastas“.
 4. Diskussioon kooli jooksvate küsimuste üle.
18. septembril 1938 a. kell 9.
5. Gr. H. Rumma: „Tervishoiu-uute rakendamisvõimalusist koolis“.
 6. Jüri Annusson: „Ameerika kool“.
 7. Lääbikäkimisi.
 8. Päeva lõpetamine.

Päevakord võetakse ettelõetud kuul vastu. Järgneb koolide inspektor E. Jaanvärgi referaat: „Eeloleva kooliaasta tegevuskava“.

Inspektor E. Jaanväik: Õpetajad peaks reviderimisele võtma lugemistühkide käsitlemist. Lapsele tuleks anda konkreetseid näiteid, need mõjuvad rohkem kui lugemispalast väljatoodud suur moraal. Õpetaja esitab lapse fiktsioonilist ja jõukohasest nõudmisi; nõudmistel olgu järjekindlus. Käesolevaks õppeaastaks sean üles järgmised nõuded:

I nõue - jalad puhtaks! Koolides seatagu sinne hõlmehõlme jalgade puhastus: kaks korda raudast või puust restil, kolmas kord ukse ees pehmel matil. Restid olgu suured. Pehmele mattide aset võivad täita ka kuuse oksad. Jalgade puhastamine saagu õpilastele harjumuseks.

II nõue: käimlad korda. Paiste käimlas peab olema puissaar. Istmekohad olgu värvitud, aukudel kaaned; käimlas olgu paberit ja lapp. Korrapidajate kohustuse tuleb laiendada ka käimlatele.

III nõue: õpperaamatud olgu korras. "Kapsaste" vastu tuleb väidelda. Lahtised lihed loangi kleepida, vanad ja lagunemised õpikud kustutada.

IV nõue: Igas koolis saagu õpilased suurel vahetunnil süüa. Iga laps toogu kaasa väikeleiv, kruusi ja piima.

V nõue: korrapidajad koolisamaks. Tunnis lõpul tahvel puhastada ja klass tüulutada, jälgida käimlate puhtust. Vahetunnil olgu klass tihi; ilusa ilma puhul olgu õpilased õues. Ka okste toomine jalgade puhastamiseks olgu korrapidajate ülesanne.

VI nõue: Lastevanemate koosolekuid olgu suurema osavõetuga. Tuleks koosolekuid enam sisetada. Lastevanemaid kututagu kokku klasside viisi. Alatagu I klassist.

VII nõue. Õpetajail tuleb rohkem rõhk panna õpetustühkidele küsimustele. Lühisul õppetööd abistatagu hõlbustamisega. Õpilased on suured palju sunnustunud, raudvara tuleb meelde tuletada. Puht raamatukirg õpetus koolist välja. Ei või töötada siisteemita. Lühemata

on nähe, kus õpetaja jälgib õpilase jutustamist raamatu järel. Grammatikat ja matemaatikat tuleb tordekarval drillida. Matemaatikat igal tunnil mõni minut drillida. Ka grammatikaga tuleb samuti teha. Tüüpõnaded tuleks hästi hätti õpetada. Tüüpõnade konjugeerimine õppuselt. VIII naine: selgeks õppimise printsiip. Õpetatava osa ainekst täiesti hätti, selgeks. Selgeks õpituid osa aitab niii õpilase kui ka õpetaja meeleolu tõsta.

IX naine: ilmekaas lugemine. Praegu lapsed loevad mehaaniliselt, kiiresti ja ilma. Tuleks õpetada aeglasemalt ja ilmekaas lugema. Kvantiteet pole mõõduandev, vaid kvaliteet. Olene rõudlikumad ka kirja ilu suhtes. Nõuame karralehku kirja, seda nõudes paraneb ka sisu.

X naine: sissekanded päivikusse tehtagu õigeaegselt. Tunnis läbi väetav aine sisse lüüda enne tundi, parem veel selmise päeva õhtul. Sel viisil õpetaja süveneb ainekse ja valmistub ette tunniks. Tagajärg: hästiantud tund, paremad tulemused.

Inspektor E. Jaanvärgi huvitav ettekanne lõpeti kell 20.20 tugera aplausiga kuulajaskonnaga. Koosoleku juhataja J. Uustalu soovib teada koosolejate soovi: kas kuulata ära järgmine referaat või alata läbirääkimistega ettekanneid referaadide üle.

Koolijuhataja E. Veidermaa: Teen ettepaneku kuulata ära järgmine referaat, läbirääkimisi jätta hiljem. Teisi ettepanekuid ei tehtud.

Koosoleku juhataja annab sõna koolijuhatajale J. Piliste'le, kes kõneleb teemal: Tähelepanekuid ja mõtteid loome õppereisilt. Ligi poolteisttunnilises kõnes koolijuhataja J. Piliste rääkis kokkuvõttes järgmist:

Läänemaa õpetajate suvekursuse lõpul 13-17. aug. 1938 a. toimus 38 koolijuhataja ja õpetaja õppereis loome. juhiks oli koolide inspektor härra E. Jaanvärg.

Õppereisi eesmärgiks oli tutvumine Soome õppetöös välis-
tingimustega, eriti koolimajadega. Soomes võeti meid vastu
väga südameликult. Isedranis suure lahkuse, soojuse
ja südameликhuse avaliseks saime Soome koolide ins-
pektori härra L. Huittise perekonnalt.

Helsingis külastasime moodsat Aleksis Kivi nime-
list algkoolimaja. 500 km. omnibusimatkal tut-
vusime umbes 20 koolimajaga. Soome koolimajad
on hästi korrustatud ja sisustatud. Korraldamata
koolimaja Soomes üldse ei ole. Ka vanad kooli-
majad, mis määratud lammutamiseks, on korras:
väljast ja seest värvitud, pärandad lakitud, kooli-
mööbel värvitud või lakitud. Koolid on rikkalikult
varustatud õppeabinõudega. Õpperaamatud ja -tarked
antakse õpilastele tasuta. 2/3 kooli remondi kulu-
dest, õpperaamatute, -vahendite ja õpilaste einsa-
mise kuludest kannab riik, 1/3 - omavalitsus. Õppe-
raamatud jäävad õpilaste omanduseks, neid õppe-
aasta lõpul tagasi ei võeta. Soome rahvas peab
koolist väga lugu. Koolikoollekojades esimehed saje-
lid kooli juures ja näitasid uhkusega oma korras-
tatud koolimaja. Suurt rõhku pannakse koolis
võimlemisele ja käsitööle. Igal koolil on võimle-
missaal, mis on rihtlasi ka käsitöö ruumiks.
Tööpingid ja käsitöölauad on seina rajale üles-
tõstetavad. Meile, õppereistlastele, jäi mulje, et
soomlased hindavad väga haridust ning kooli-
majade ja õpetuse eest hooldamine on nende
käe armisamaks ja südame lähedaseks asjaks.
Õppereisist Soome jäi meile kõrgile hea mulje.
Täna Teid, härra inspektor, et korraldasite
meile sellise huvitava õppereisi.

Juhataja J. Uustalu tänab J. Piliste't ettekan-
dest. Õpetaja P. Ellerhein teeb ettepaneku: 10 min-
tit vahetega. Ettepanek võetakse vastu, koasole-
jad valguvad kõrvalruumesse.